

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 4 septembar 1936
God. VII • Broj 35

Rodendan Njegovog Veličanstva Kralja Petra II

PROGLAS Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije bratskim jedinicama

Danas je četrnaesti rodendan Njegovog Veličanstva Petra II, Kralja Jugoslavije. Dan je to sreća i radost ne samo našeg Mladog Kralja, ne samo uživene Kraljice Majke i Kraljevskog Doma, nego i celog jugoslovenskog naroda. Dan je to svećan i radostan i celokupnog jugoslovenskog Sokolstva, dan koji nas napaja verom i ljubavlju, koji nas podiže, krepi i snaži.

Proslavi toga dana pristupamo mi Sokoli sa puno iskrene radosti i odusjevljenja, sa osećajima bezgranične vernosti i odanosti, u sokolskoj ljubavi i pobožnosti, ali i u punom saznanju današnje stvarnosti, i sa čvrstom i nepokolebljivom odlukom, da postojano i uporno, junački i hrabro, pripravni na najveće napore i najveće žrtve, kroz sve nevolje i teškoće prokrćimo puteve ka boljoj i srećnijoj budućnosti našeg naroda i naše države.

Naš Mladi Kralj, naš sokolski brat, nada i uzdanje jugoslovenskog naroda i jugoslovenske države, slavi danas Svoj drugi rodendan, otkako je teška sudba odlučila da u Svojim mlađim godinama ponese kraljevsku krunu, koju je po milosti Božjoj i volji naroda preuzeo iz Svoga Velikog Oca, Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Taj rodendan pada u vreme ozbiljnog i napornog, brižljivog i svestranog pripremanja za visoki kraljevski poziv. Jer, od danas za pet godina, 6. septembra 1941, Kralj Petar II po Ustavu postaje punoletan. Tada će preuzeti u Svoje mlade i čvrste ruke žezlo i krunu Svojih slavnih predaka junačkog roda Karadordevića i počeće samostalno da vrši Svoju kraljevsku vlast. Tih pet godina, do punoletnosti, provešće naš Mladi Kralj u najozbiljnijem učenju i velikim naporima, da duhovno potpuno dozri i telesno očvrste, kako bi, narožan znanjem i mudrošću, snažan duhom i telom, čistom dušom i rodoljubivim sreem mogao upravljati Svojim narodom i Svojom državom.

U saznanju toga, jugoslovensko Sokolstvo smatra da ovogodišnji Kraljev rodendan ne može za nj biti samo dan radosti i veselja, nego treba da ima i veliko znamenje jednog izvanrednog i značajnog poglavljaju u sokolskom životu i radu: objavljuvanje snažne i svestrate sokolske rešenosti za delatnost na prostranom polju nacionalnog života, kako bi svome Kralju, na dan Njegove punoletnosti i preuzimanja vladarske dužnosti, pokazalo najlepši i najdragoceniji rezultat koji mogu da stvore naše moralne i fizičke moći i snage.

Sesta glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, održana 7. juna o. g., zaključila je zato da jugoslovensko Sokolstvo za ovih pet godina koje su pred nama izvrši naročiti program rada, na čijem ostvarenju će zajednički da sadaruju: i Savez, i župe, i društva, i čete, sa svima Sokolima: članovima, članicama, naraštajem i decom.

Sprovodeći u život ovaj zaključak, Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije objavljuje ovim svima, da taj program stupa na snagu na današnji Kraljev rodendan i poziva sve sokolske

Najnoviji snimak — foto "Tonka" Zagreb

jedinice i sve pripadnike sokolske zajednice, da požrtvovno, predano i istrajno pristupe njegovu privodenju u deo.

Na početku ovog novog sokolskog razdoblja svečano izjavljujemo, da Sokoli ostaju nepokolebljivi čuvari jugoslovenske nacionalne i državne misli, i poruke Kralja Mučenika: »Čuvajte Jugoslaviju!«.

Kroz tih pet godina stavljemo sav svoj rad i sve svoje napore pod znak jačanja sokolske snage, smisljenog i

konstruktivnog dela na kulturnom i materijalnom napretku našeg naroda, a u težnji da sve Sokole pripremimo za službu Mladome Kralju, kako bi se oko Njegova prestola, kada bude preuzeo punu kraljevsku vlast, sabrala svesna, hrabra i nepobediva sokolska vojska, sva prožeta verom u sokolske, jugoslovenske i slovenske ideale, koji upravljaju svim našim mislima i celim našim delom, i koji će nas udružiti u nesalomljivu silu, ako bude ustrebalo da branimo naše narodne svetinje.

Da bismo postigli taj stepen pripravnosti, moći i snage, posvetićemo svu brigu sokolskom vaspitanju svih onih koji pripadaju našoj sokolskoj porodici, i u sokolnama, i u našim sokolskim školama, tehničkim i prosvetnim, budeći u svim Sokolima naročito državljansku svest i gradanske vrline, vodeći pre svega računa o vaspitanju sokolske dece i naraštaja u sokolskom duhu, obraćajući svu pažnju razvoju i napretku sokolskog života i rada na našem selu, stvarajući i našim Sokoli-

cama mogućnosti da ravnopravno i u punoj meri saraduju na izgradnju bolje, naprednije i srećnije narodne budućnosti.

Sve naše javne priredbe: sletovi, javni časovi, akademije i sl. otpočeće u buduće s pozdravom našoj državnoj zastavi, koja je simbol našeg narodnog i državnog jedinstva i koja nas uzdiže i daje snage za nove napore i žrtve.

Za tih pet godina koje su pred nama svaka če sokolska jedinica svojom snagom i svojim sredstvima da podigne prigodan viđan spomenik, na slavu Kralja Mučenika i za sreću Kralja Petra II: podizanjem sokolskog doma, sadenjem šume u golum krševima, građenjem ceste ili puta, osnivanjem javne knjižnice, zdravstvene zadruge ili druge koje prosvetne, privredne ili zdravstvene ustanove, podizanjem voćnjaka ili građenjem izvora, ili čega sličnog bilo u kome drugom vidu, a sve to u cilju podizanja blagostanja i napretka našeg naroda.

Osim tih opštih primera, još je mnogo drugih mogućnosti za polet i razmah naše rajućnosti; otvorena su vrata našoj inicijativi, koju će bratske župe upotpunjavati svaka na svome području, vodeći računa o posebnim prilikama pojedinog kraja.

Kruna svih ovih napora biće svesokolski slet u Beogradu, kada pred Mladim Kraljem istupi silna vojska sokolskih boraca, spremna na najveće podvige i na najteže žrtve.

Ovo naše zajedničko sokolsko delo, ostvareno kroz narednih pet godina, neka bude skromni izraz naše duroke zahvalnosti Kralju Mučeniku, Narodu i Otadžbinu. Neka bi u njemu do punog značaja došle naše sokolske i nacionalne snage pri ostvarenju narodne obnove i novoga, radosnoga, poštovanoga radinoga života na temeljima Aleksandrove Jugoslavije i u znaku njezine najveće nade — našeg Mladog Kralja.

I kada na današnji dan u duši ponavljamo zakletvu ljubavi, odanosti i vernosti koju smo svome Kralju položili Prvog decembra 1934, mi joj dodajemo obećanje, da ćemo svi zajedno i svaki za sebe tih pet godina ispuniti najintenzivnijim sokojskim radom, tako da naša jugoslovenska sokolska vojska u potpunoj pripravnosti, duhovnoj, moralnoj i fizičkoj, dočeka dan Kraljevog punoletstva pod gesmom: Jugoslovenski Kralj, Jugoslovenski Narod, Jugoslovenska Otadžbina.

Neka živi i neka se razvija u topom zagrljaju Svoje uživene Majke naš dragi sokolski brat, Njegovo Veličanstvo Petar II, Kralj Jugoslavije!

Neka živi slavni i junački Dom Karadordevića!

Neka živi naš dobri i hrabri jugoslovenski Narod!

Neka živi naša lepa i prostrana domovina, Kraljevina Jugoslavija!

Neka živi jugoslovensko Sokolstvo!

Zdravo!

Beograd, 6. septembra 1936.

SAVEZ SKJ

Na dan 14 - tog rođendana Nj. Vel. Kralja Petra II

Danas proslavljamo značaj onoga velikoga dana, kada je pre 13 godina naš Kraljevski Dom bio ozaren najvećom srećom i porodičnom radošću, rođenjem Prvence i Naslednika prestola.

I od toga dana svake godine proslavljan je u celoj zemlji dan 6. septembra spontano, srdačno i oduševljeno. I iz godine u godinu, ukoliko je mladi Prestolonaslednik rastao i jačao se, te su proslave postajale sve obimnije i sve radosnije. Sokolstvo — sinonim krepštosti, mlađosti, snage, lepote, najidealnijih stremljenja i stvaranja boljih generacija, čuvanja narodnih tradicija i izgradivanja karaktera, predvodilo je i sprovidilo organizaciju tih proslava kroz sve svoje jedinice širom zemlje. A od onoga dana pak, kad je Njegov uzvišeni Roditelj i Veliki Kralj ukazao sokolskoj ideji i organizaciji najveću čast i Svoga Prvence i Prestolonaslednika uvrstio u sokolske redove i imenovao Ga starešinom Sokola, Sokolstvo je dan 6. septembra smatralo svojim velikim danom i proslavljalo ga sa zanosom. Proslave 6. septembra tih godina bejahu najlepša sokolska veselja, dani smotre, ispunjeni bujom i zdravom mladalačkom radošću, punom vrednih pogleda, punom najlepših nuda budućeg rada i uspeha.

A kada mladi Prestolonaslednik i starešina Sokola, po neumitnom dodeljenju sudbine, iza strašne tragedije što zemlji ugrabi Velikoga Kralja i Njemu Roditelju, morade neočekivano i pre vremena primiti veliki teret vladalačke dužnosti i teški udar zbog gubitka roditelja, Sokolstvo, celokupno kao jedna duša, oseća taj bol i veliku žalost i proživljuje ga bolno. Ono se zbog toga još jače i bliže svrstava uz svoga dičnoga Staršinu i sada Mladoga Kralja. Svi su narodi sada pojačani da se pripreme novi ljudi i novi pogodniji uslovi njegove lakše, bolje i srećnije vladavine.

Prošle godine Sokolstvo je proslavilo dan 6. septembra kao prvi kraljevski rođendan Kralja Petra II u takvim osećajima. Ali iako ta proslava beše ispunjena najdubljim pjetetom, odanošću i majsrdanijim, istinskim i iskrivenim željama za dobro i sreću Mladoga Kralja, ipak zbog vremenski bliske tragedije koja je Kraljevski Dom i ceo narod teško pogodila, zbog bola i još nezalećenih rana, proslava beše delimično prigušena i teškim osećajem prisutnata. Radost beše iskrena, ali izravanjanje skromno i poluglasno. Pa ipak izbijaju pogledi vredni, puni vere, nade i sreće. A ta vera, nada i sreća dolazi je od pomisli na mladost, na snagu koja raste, eveta i napreduje iz dana u dan, na našu Narodnu Uzdanicu, na mladog Kralja Petra II.

Danas proslavljamo po drugi put dan rođenja Petra II Karadordevića, kralja Jugoslavije i ulazak u četrnaestu godinu Njegovog mladanog života. Proslavi pristupamo sa puno radošti, sreće, vrednih pogleda i neizmerne nade, jer je prvi Sokol, prvi gradanin Otadžbine, predodređeni Voda i Vladalač naroda u pretekloj godini imao srećnu godinu. On je u njoj ojačao i povećao svoju snagu i svoj uzrast, ušao je u mladičko doba. Sa uspehom i izvanrednim napretkom izvršio je određene Mu dužnosti. On se naoružava snagom i mišićom, a tako isto znanjima i vrlinama koje iziskuje visoki poziv za koji se spremi. Njegove dužnosti su već i sada obimne i raznovrsne i On ih uspešno savladuje. Njegovi nastavnici se staraju da Kralju učeniku olakšaju veliki posao, a uzvišena Majka, Kraljica Majka, bdi kao andeo čuvati da poput legendarne Jevrosime Majke razvije najtanjanija osećanja za sve vrline koje treba da krase budućeg vodu Jugoslavije. Mladi Kralj uči, posmatra, saznaće. On je prošao već sve krajeve otadžbine, upoznao njihove odlike, posmatrao priike, prisustvovao raznim priredbama i u njima učestvovao. Njega zanimaju sve vrste rada, sve grane sporta. On je Sokolstvo zavoleo izrana i sokolske vežbe i disciplinu. Sokolska odora najlepše krasiti Njegov vitki mlađenacki stas. Njega poznaju svi krajevi i svi društveni slojevi. Njegova pojava svugde ozaruje i unosi radost i veselje. Njega neizmerno vole svi od dece do odraslih i najstarijih.

Naš mladi, ljubljeni Kralj Petar II ozbiljno i predano radi i spremi se da sa uspehom, kad taj čas dođe, povede samostalno brod države i nacije na put slave, uspeha i sreće narodne budućnosti. Dani, meseci pa i godine prolaze brzo i proteći će neprimetno kao i ova prošla godina. Uskoro će doći veliki dan, kad će ljubimac naroda, nada i uzdanica, mladi Kralj Petar II, osnažen i obdan svim plemenitim odlukama i naoružan spremom, preuzeti Svoj veliki zadatak. On će dotele izvršiti u potpunosti sve zadatke koji Mu prestoje za visoku dužnost, da brod države sreću i uspešno povede dalje. Neka Mu Božja milost bude naklonjena da Mu podari zdravlje, snage i sreće, želja je i molba celog Njegovog naroda.

Mladi Kralj će izvršiti Svoje dužnosti, ali ispunimo i mi svi svoje.

Pred nama je neizmerni rezervoar iskustva, znanja i saznanja što su ga kroz vekove stekli i naš i ostali narodi. I ta saznanja, te ovekovećene istine moramo stalno imati pred očima. Put usneha, sreće i napretka je poznat. On je jedan jedini: samo složan, trajan i istrajan koristan rad i izvršivanje tačno i na vreme svojih svakodnevnih dužnosti. Nema posla koji je beznačajan, samo ako se on savesno vrši. Naibolja vladavina je koja počinje u sopstvenim grudima: vladanje sobom, svojim strastima. Sreća i napredak Otadžbine zavise i od svake i najneznatnije jedinice. Život je svakog pojedinca deo života celokupnog društva. Svako ima da izvrši svoju dužnost, i ako je ne izvrši, pati ne samo on nego i društvo. Budućnost i sreća i uspešna vladavina našeg milog Mladoga Kralja zavise i ne samo od Njegovog rada, napora, sprema i vrlina, nego i od karaktera, solidnosti, sprema i vrlina svih pojedinih narodnih jedinki, svih nas ponosob i svih skupa. A naša dela su posledica naših navika, naših karaktera. Put dužnosti nije uvek ravan. Na njemu je puno prepreka koje treba savladavati. Udrženi lakiš ih savladujemo. Kad utvrdimo šta nam je dužnost raditi, radimo bez odgadanja i oklevanja. Istrajnost sve savladuje. Kralja kamen dube, veli naš narod.

Dan života našega ljubljenog Mladoga Kralja je tek na početku, a knjiga Njegova života tek je počela da se ispisuje. Ono što je On do sada u nju upisao svetlo je i andeoski čisto. Kako će biti dalje ispisivanje, zavisi ne samo od Njega i od onih čija je dužnost posebna, već i od odraslih, nego i od celokupnog društva i svih sadašnjih i budućih narodnih generacija. Sreća, napredak i sudsudina države i naroda zavise od toga kakvi su njeni gradani, kakvi su njihovi karakteri, vrline — jednom reći kakva je njihova vrednost. Samo svetli i veliki karakteri su u stanju stvarati velika i trajna dela. A najjači karakteri stvaraju se samo trudom i radom. I ljudi i narodi prekaljuju se i čeliće patnjama i iskušnjima.

U današnjem vremenu uništenih rastojanja, tehničkih pronađazaka, kada je cee svet zemljine kugle postao mnogo intimnija i bliža zajednici, samo zajednice od istinske vrednosti i ovršteg napretka biće cenjene i održave se u medusobnoj utakmici.

Svesni tačnosti i istine svega izloženoga, a uvereni da svet čestiti sinovi i kćeri naše Otadžbine žeće samo najbolje i najidealnije našem mlađome Kralju Petru II, Uzdanici Svoga naroda, proslavljamo ovaj značajni dan kada svi zajedno, od najmladeg do najvećeg, pojedinačno i skupa u svima jedinicama širom zemlje upozorujemo sebe na svoje dužnosti i njihovo savesno izvršenje: da obnavljamo zavet da ćemo nastojati sve svoje dužnosti pojedinačno i skupno savesno izvršavati, da ćemo uvek u radu opšte dobro pred očima imati; da ćemo sebe postojano izgradivati i oblagorodavati, da ćemo vrline negovati i jačati; da ćemo opravljati jedinici starati se da udžbenici i narod svoj; da ćemo za njega podnosići u granicama svojih snaga i materijalne i lične žrtve. Mane i nedostatke otklanjaćemo i u svojoj i u narodnoj sredini. Nikakve teškoće i prepreke, nikakvi napadi ni na pojedince ni na Sokolstvo, potvore, podmetanja i izopačavanja, i nikakve žrtve neće i ne smiju zaustaviti rad Sokolstva za dobro Kralja i naroda.

Naša zemlja, divna i veličanstvena, neka oseti nov dah, blag i plemenit, talas čovekoljublja i čestitosti, val gajenja vrlina, snagu uzdizanja i podizanja najmanje i najneznatnije jedinice, socijalne pravde, čestitosti i poštovanja; da se svaka jedinka oseti srećnom i ponosnom što je u toj zajednici, da svako bude gotov za nju žrtvovati sve pa i život svoj. Neka oseti i vidi rad složan, naporan i istrajan i bez prekida, koji će od naše rodne grude stvoriti raj zemaljski i zlatno doba sreće i napretka vladavini Kralja Petra II.

Sokoli ulaze u taj rad sa najvećim elanom i zanosom. U radu, u napornima, u savladavanju prepreka, u podnošenju žrtava gledaće uvek pred sobom andeosku sliku i lik pun blagosti, dobra, lepote i nevinosti svoga Mladoga Kralja, i ona će ih podrbiti i istrajniti održavati.

Sa tim zavetom, sa istinskom verom, sa voljom čvrstom kao stenu ulazimo od danas u rad sa programom koji će imati završiti do doba Kraljeva noletstva. Slike iduće godine pregleđaćemo koliko smo od predviđenog programa izvršili.

Neka bude sa srećom. Neka sokolski poduhvat bude plemenit potstrek i drugim organizacijama, ustanovama pa i celome narodu za istrajanju utakmicu rada, podizanja i stvaranja za ovih pet godina. Bacimo pogled unapred: pred nama je Jugoslavija, sinteza svih vekovnih naporu i njegovih mnogih velikana iz svih krajeva kroz ve-

rove. Prestolje Kralja Petra II počiva na podlozi tekovina svih naših kraljeva i careva, oko njega su gorostasne figure velikih narodnih mučenika. Ono je zaštićeno bedmom od najjače i najčvršće grade — ljubavlju braće i sestara koja je bezgranična i neiserpna. Čuvajmo Jugoslaviju, volimo je, unapredimo je. Kralj Petar II je svetli simbol još boljih nuda, velikih pouzdanja,

zatočnik narodne sreće i budućnosti. Neka Ga Božja milost i zaštitu prati! Neka Mu Bog dug i srećan život podari na sreću naroda i Otadžbine!

Ziveo Kralj Petar II!
Zivelia Kraljica Majka!
Ziveo Kraljevski Dom!
Ziveo vaskoliki naš narod!
Otadžbini Jugoslaviji — Zdravo!

ta, studenta do gimnazijalca i učenika osnovne škole, od kasacionog sudije do pisara, od gradanina do priprrostog seljaka.

— I poznati Sokole, to znači poznati sav jugoslovenski narod, kao takoder imati veze s njihovim starešinama, to znači biti u tesnom kontaktu sa sadanjem i budućim vodima Jugoslavije.

— Odnosi među obema Savezima puni su srdačnosti i otvorenih simpatija. Biće dovoljno da vam spomenem, da bi vas o tome uverio, manifestacija koje se razvijaju uvek kada se su sretnu Junaci i Sokoli.

— Na veličanstvenom sokolskom sletu u Zagrebu 5. avgusta 1934. nekoliko desetaka prisutnih Junaka bilo je burno aplimirano ne samo od 40.000 Sokola, koji su se sabrali sa svih strana Jugoslavije, već takoder i od 60.000 gledalaca. Za vreme povorke koja je trajala čitav sat, svi stanovnici grada zasipavali su nas evećem.

— Na petoj glavnoj skupštini Saveza SKJ u Beogradu (12. maja 1935) ja sam kao izaslanik Saveza Junaka mogao konstatovati, s kakvim bratskim osećajima je elita organizacije manifestirala svoje simpatije prema bugarskoj braći.

— Konec meseca juna 1935. isto tako delegacija Junaka, sastavljena od tri člana i koja je posetila Zagreb, Split, Dubrovnik, Cetinje, Sarajevo i Beograd, da bi pozvala Sokole na naš veliki slet, koji se je imao održati od 12. do 15. jula u Sofiji, bila je živo i iskreno primljena, i od Sokola i od svega grada.

— Na tome sofijskom sletu, kome je učestvovalo 6000 Sokola sa svim starešinama i 20.000 Junaka, svi smo se pobratimili i svečano izjavili: »Dosta je krvnih borba među nama! Dosta je medusobnog klanja! Došao je čas, kada moramo sa našim dragocenim odraslima, sa širokom i tesnom saradnjom, koju diktuju naša sreća, naša krv i naš razum, misliti samo na to da izgradimo bolju budućnost!«

— Na šestoj redovitoj skupštini u Beogradu 7. juna 1936. bio sam opet prisutan kao delegat Saveza Junaka i svedok izlaza istih osećaja prema nama. Tri tedna dočnije, 28. i 29. juna, na pokrajinskom sokolskom sletu u Subotici, sam sam bio svedok, kako se, naime visokim glasom govorio neki visoki diplomata u predvečerje rata, koji je imao da bukne pred trideset godina između dve velesile. Tada je svet mirno čitao te izjave. I ja sam ih čitao u Francuskoj, gde sam studirao medicinu.

— Ali danas su takve izjave nemoguće. Tri ili četiri osobe sa svake strane posvade pa da se obe narode opet nadu u borbi, bez ikakvih procedura. Tako je naime visokim glasom govorio neki visoki diplomata u predvečerje rata, koji je imao da bukne pred trideset godina između dve velesile. Tada je svet mirno čitao te izjave. I ja sam ih čitao u Francuskoj, gde sam studirao medicinu.

— Bilo je to doba, kada se je izjavljivalo, da je dovoljno da se tri ili četiri osobe sa svake strane posvade pa da se obe narode opet nadu u borbi, bez ikakvih procedura. Tako je naime visokim glasom govorio neki visoki diplomata u predvečerje rata, koji je imao da bukne pred trideset godina između dve velesile. Tada je svet mirno čitao te izjave. I ja sam ih čitao u Francuskoj, gde sam studirao medicinu.

— Ali danas su takve izjave nemoguće. Tri ili četiri osobe mogu da objave rat; ali te se osobe neće boriti. Bore se samo oni koji su u rovovima. Ja sam sam video kod Drinopolja, kod Kenalj i kod Bitolja, da nema strašnije ratne mašine od čoveka, koji se je odlučio da pogine za pravdu i za slobodu. A video sam takoder, da nema veće katastrofe nego kada vojnik bacu pušku i okrene neprijatelju led, jer je došao do saznanja, da se ne bori ni za pravdu ni za slobodu.

— Svetski rat je izazvao strašnu revoluciju u mentalitetu svih ljudskih bića. Današnje vreme je sasvim drugo od prošloga. Sada narodi sami diktuju i nameću svoju volju.

— Svaki narod može da računa samo na svoje vlastite sile, jer svaku dužnost mora da plaća, i to skoro uvek vrlo skupo.

— Ako bi dva bratska naroda i dalje ustrajala u neslozi, jedno bi dana oba izginula.

Od Jadranskoga do Crnoga Mora

— Da! Sto se tiče Junaka i Sokola, mislim, da se ne varam ako kažem, da možemo smatrati iskreno zbljenje, bezgranično poverenje i bratski sporazum kao gotovo činjenicu. Stvorena jednodušnost garancija je, da će obojim narodima uspeti sporazumeti se i zajednički saradivati.

— Jugoslovenski Sokoli jasno i iskreno izjavljuju: »Svaka strana balkanske istorije je ispisana jugoslovenskom i jugoslovenskom krvlju. Nikakav politički manevr neće omesti naš sporazum s vama, Junaci, jer smo mi tako srodnji po jeziku, po veri, običajima i po krvi, koja teče u našim žilama. Nadošao je čas kada moramo saraditi u interesu naših dveju zemalja. Samo iskrena saradnja među Jugoslovenskim i Bugarskim obecideće lepe i srećne časove za jedne i druge. Mir i srednjek vremena je sasvim drugo od prošloga. Sada narodi sami diktuju i nameću svoju volju.«

— Svaki narod može da računa samo na svoje vlastite sile, jer svaku dužnost mora da plaća, i to skoro uvek vrlo skupo.

— Svakog naroda može da računa samo na svoje vlastite sile, jer svaku dužnost mora da plaća, i to skoro uvek vrlo skupo.

— Sada narodi sami diktuju i nameću svoju volju. Nadošao je čas kada moramo saraditi u interesu naših dveju zemalja. Samo iskrena saradnja među Jugoslovenskim i Bugarskim obecideće lepe i srećne časove za jedne i druge. Mir i srednjek vremena je sasvim drugo od prošloga. Sada narodi sami diktuju i nameću svoju volju.«

— Kako vidite, naš narod osvojio je sreću jugoslovenskih Sokola i sreću jugoslovenskog kraljevstva. Njihov položaj je takođe izuzetno dobar. Savršeno poznam organizaciju Sokola. Državljani svih slojeva članovi su Sokola. Od generala do seoskog pandura, od Regenta, ministra, profesora, učitelja, lekara, inženjera, advokata

— Sporazum i saradnja između Jugoslovenskih i Bugarskih vojski ne prestavlja opasnost za nikoga. Naprotiv, time će nastati lepi i srećni dani za sve balkanske narode. Nijedan od tih naroda neće više težiti za razbacivanjem svog doma. Svaki balkanski narod je ojačao svoju vlastitu kulturu i osigura svoj vlastiti predak.

Nemačka sručna štampa o našoj olimpijskoj vrsti

Zadnja olimpijska takmičenja na olimpijadi u Berlinu predmet su žive kritike sa strane stručne međunarodne javnosti, koja se ispoljuje u svim stručnim telovežbenim listovima čitavoga sveta. Naročito je bogata tim kritikama nemačka štampa, koja vrstama svih nacija posvećuje svoje posebne stupce. O našoj muškoj i ženskoj sokolskoj vrsti, koje su zastupale naš narod na ovom međunarodnom telovežbenom forumu, gde je naša muška vrsta osvojila šesto, a ženska četvrti mesto, uza sve teškoće s kojima su se borile i kod kuće i u Berlinu, piše uvaženi nemački poznati stručnjak Jozef Geler u svojem broju od 14. avgusta u stručnom telovežbenom listu »Daje Turncijtung« ovo:

»Teško je bilo stanje Jugoslavije, koja je započela vežbanjem na vratilu, na kojem je propisana vežba najteža. Ali treba im priznati — Jugosloveni se bore hrabro, svu su izveli vežbu, ako ne pri prvom pokusu, a ono pri drugom. Odmah se je videlo, da neće biti jedni od zadnjih u prvoj skupini, koja je završila vežbanjem oko podne.« O drugim vrstama, osim o finskoj, ne izražava se tako laskavo, a naročito ne o držanju tela. »Neprestano smo gledali lepu telovežbu Jugoslovena i Finaca i tako smo lakše zaboravili na površnosti drugih. Jugosloveni su se iskazali i u prošim vežbama. Način kako pristupaju i ostupaju, vrlo nam se je svidao. Šmeono, uspravljeni tela i s nepreterano čvrstim korakom, otstupali su od sudaca i tada kada im vežba nije baš najbolje uspešla. O vežbanju br. Leona Štuklja na krugovima veli: »Divili smo se vežbanju starog Štuklja, koji je izveo vežbu, koja mu služi na čast. Već četiri godine nije vežbao, kako nam sam reče, jer je bio vrlo bolesan, ali pred berlinskom olimpijadom pobednik iz Pariza (1924) ponovno se dignuo i sa svojim učešćem pojačao dobru jugoslovensku vrstu.«

Bertram, dopisnik »Daje Turncijtung«, koji je imao naročitu zadataću da ocenjuje pojedine vrste na krugovima, kaže: »Jugosloveni vežbaju zaista odlično. Spominje brata Grilca, a posebice najstarije vežbača na stadijonu brata Štuklja, koji je po njegovom mišljenju još uvek »svetska klasa«. Svaka čast bratu Štukelju. Sa svojim drugovima osvojio je Štukelj 67.566 točaka, što je upravo odličan uspeh pri izvanredno strogom sudsiju. Posebno još opisuje vežbu brata Štukelja i veli za ostale naše: »Svi njeni drugovi su vežbali dobro.«

Drugi stručnjak Nichold, izvestitelj za vežbanje na razboju, piše o našoj vrsti: »Već skoro o podne nastupili su kao zadnji na razboju Jugosloveni. Vitkog i snajnog stasa — sašvum u belini — nisu pokazivali još nikako umanjenu borbenost i Fincima su uvek za petama. Dosadanju visinu očuvali su i na razboju. Pri skrajnje

rigoroznom ocenjivanju inostranih sudaca kretala se je ocena oko 7.8 točaka.«

Dim, izvestitelj za proste vežbe, piše: »Jugosloveni su pobudili silan utisak. Naročito dobro savladaju parternu gimnastiku, što svedoči o njihovom smišljenom vežbanju. Pri prostim vežbama plasirala se je Jugoslavija mnogo bolje, nego ostale vrste pred njom.«

S time još nije rečeno, da je kritika potpuno iscrpljena, ali dobra joj je strana u tome što je objektivna. S Nemcima do sada još se nismo takmicali. U Los Andelesu nismo bili, a niti u Budimpešti. Sportska istorija se brzo zaboravlja i nije nikakvo čudo, da su na nas u Berlinu gledali kao na nekakve početnike. Iza dužeg izbjivanja s međunarodnim takmičenjima, naš je nastup upravo iznenadio međunarodnu telovežbenu javnost. Čini se, da je međunarodna konkurenčija na nas potpuno zaboravila zbog našeg dugogodišnjeg neuchestovanja na međunarodnim telovežbenim utakmicama. Tako n. pr. Geler govori: »da se je nakon triju obaveznih vežb pokazalo potpuno nečekivana činjenica, da Jugosloveni po točkama vrlo malo zaostaju za Fincima«, i dalje, »da će trebati s našom vrstom naskoro vrlo ozbiljno računati.«

Kako se iz gornjega vidi, dobila je naša vrsta sa svojim odličnim nastupom laskavo priznanje međunarodnog telovežbačkog sveta, pri čemu treba uzeti u obzir još i to, da kritičari nisu računali i s time, da naša vrsta nije imala svega onoga, što je imala svaka druga vrsta, koja je učestvovala na svim zadnjim međunarodnim telovežbenim priredbama, a čije je treninge trajala baš toliko godina, koliko kod naših vrsta meseci. Berlinška olimpijska telovežbena takmičenja bila su jedna od najtežih; to je bio rat svijet protiv svih, bilo vežbačkih sudaca. Ocenjivanje je bilo neverovatno strogo, ali ne za sve jednak, što se može razabrati i iz izvestaja nemačkih telovežbenih stručnjaka. Iznimka su bili samo suci na vratilu, što su im Jugosloveni odmah i priznali. To jugoslovensko priznanje Nemci naročito podvala u svojim listovima. Naš je položaj bio tim teži, što smo imali manje sudaca, nego narodi, koji su osvojili mesta pred nama.

Nakon toliko godišnjeg našeg mirovanja možemo da budemo s uspehom u Berlinu sasvim zadovoljni, u koliko se u Sokolstvu uopšte može govoriti o zadovoljstvu; t i s am Tirs kaže, da u Sokolstvu mora biti »većito nezadovoljstvo« i da treba težiti za što većim usavršavanjem. Berlinski takmičenje bilo je za naše vežbače nov kamen medaš i uvereni smo, da će sa stečenim novim i bogatim iskustvima, dostoјno zastupati naše Sokolstvo i naš narod na narednom međunarodnom takmičenju prigodom svesokolskog sleteta u Pragu 1938 godine.

Sednica Medunarod. gimnastičkog saveza

Za vreme olimpijade u Berlinu održana je i sednica Međunarodne gimnastičke federacije, kojoj je učestovalo 26 naroda. Naš Savez zastupao je sazvani tajnik br. M. Gradojević.

Sednici je otvorio pozdravni govorom predsednik federacije br. Adam Zamojski, a našo je poduzeo svoj izveštaj o federalnom radu od poslednje sednice. U tom se je referatu naročito zadržao na kolaboraciji između MGF i olimpijskog odbora zbog međunarodnih gimnastičkih takmičenja na ovogodišnjim XI olimpijskim igrama u Berlinu.

Uz ostalo sednica se bavila i ovim: 1) Kako 1938 godine Međunarodna Gimnastička federacija slavi svoju 35. godišnjicu i uvodenja međunarodnih Gimnastičkih takmičenja, to će se ova proslava vezati za svesokolski slet u Pragu. Precednik br. Adam Zamojski pozvao je sve udružene nacije da učestvuju na ovim XI međunarodnim takmičenjima, a brat Miler je u ime COŠ pozvao sve prisutne delegate da njihove organizacije uzmu učešće na ovom sletu u Pragu.

2) Pozvani su delegati da porade na tome, da njihove organizacije jave Međunarodnoj gimnastičkoj federaciji brojno stanje svojih organizacija i da ispunite formulare, koje im je poslala federacija.

3) Kako Međunarodna gimnastička federacija nema svoj službeni organ, prečitan je predlog uredništva gimnastičkog nedeljnog lista »Vegvajzer«.

koji je ponudio MGF, da s njim zaključi ugovor i da »Vegvajzer« postane službeno glasilo federacije. Oko ovog predloga, čiju su potrebu svi priznali, razvila se debata i rešeno je, da se ostavi na volju svakom pojedinom savezu, članu MGF, da s uredništvom »Vegvajzera« stupi u vezu i sklopi s njim ugovor.

4) Oko izbora novog upravnog odbora MGF razvila se duža debata u kojoj je potpredsednik prof. F. Goble d'Alvijela, predstavnik Belgije, tražio da se omogući obnavljanje i pomlađivanje upravnog odbora, kako bi u njeni mogli da ulaze ljudi s više aktivnosti, koji su se svojim radom i stvaralaštvo istakli, jer je mišljenja, da bi federacija mogla da pokaže više života i rada, nego što je to bilo do sada. Kada mu je predsednik odgovorio, da je to prema današnjim pravilima nemoguće, tražio je da se pravila nadopuna odnosno izmene. O tom će se pitanju raspravljati na narednoj sednici federacije.

Nakon toga prešlo se na biranje nove uprave te je aklamacijom izabrana stara uprava s dosadanjem predsednikom bratom Adamom Zamojskim na čelu.

Uveće je Nemački turnerski savez priredio u čast učesnika ove sednice basket u hotelu »Esplanade«. Prisutne je pozdravio, predsednik nemačkih turnera, a zahvalio mu se br. Zamojski. Govorili su još predstavnici Italije i Madžarske.

Slet poljskog Sokolstva u Nemačkoj

Braća Poljaci iskoristili su olimpijadu u Berlinu, da bi se tom prilikom sastali u što većem broju, da bi se viđeli i nacionalno osvezili i ojačali, a istovremeno i upoznali sa svojom braćom iz Poljske.

Naša braća Poljaci imaju u Nemačkoj 15 društava, koja broje oko 500 vežbača. U prostranoj dvorani »Kamer-sale«, u ulici Teltover br. 1-4,

savezni tajnik br. M. Gradojević, koji je bio burno pozdravljen od svih prisutnih. Svečanost je otvorio starešina poljskog Sokolstva u Nemačkoj br. Jakielski, koji je pozdravio sve prisutne, a naročito delegata našeg Saveza, koji je bio i tom prilikom srdačno pozdravljen. Posle brata Jakielskog govorio je brat Areševski, koji je pozdravio svoju braću u Nemačkoj i u svom propagandnom govoru stavljao im na dušu, da nikad ne zaborave da su Poljaci, da u njima teče poljska krv, koja je ista kao i u njihove braće u poljskoj im otadžbini i da svoju decu odgajaju u poljskom duhu, kako se ne bi iznaruđili i izgubila u tuđini.

Nato je govorio delegat našeg Saveza br. Gradojević, govoreći o Slovenstvu, koje treba da se probudi i podigne putem Sokolstva. Na koncu svog govoru citira br. Gradojević poznate stihove: »Ja sam Sloven dušom, telom, to priznajem svetu celom, gordost moje sreća zna, gde Balt svoje vlni pozveda, Sloven tam sve bratima...« Govor brata Gradojevića bio je popraćen burnim odobravanjem. Iza brata Gradojevića govorio je izaslanik češkog Sokolstva u Nemačkoj, koji je predao poljskim Sokolima svilenu izvezenu zastavicu, kao uspomenu na ovaj slet.

Dr. M. G.

II međupska lutkarska škola u Ljubljani

Od 10 do 15 avgusta o. g. održavala se je u Ljubljani II međupska lutkarska škola pod vodstvom predsednika MZLO brata Vekoslava Kovača. U školi je bilo 40 tečajaca i to iz ovih sokolskih župa: Ljubljane, Celja, Maribora, Kranja, Novog Mesta, Karlovca, Osijeka, Mostara i Splita.

Lutkarska škola započela je slobodnim radom u pondeljak dan 10 avgusta t. g. u 9 časova pre podne u lutkarskoj dvorani Ljubljanskog Sokola. Školu je otvorio prigodnim govorom br. Kovač pozdravljajući sve prisutne tečajce, starostu Ljubljanskog Sokola br. Kajzelja i saveznog referenta za lutkarstvo br. J. Zidarića. Nato je pozdravio sve prisutne br. Kajzelja, želeći tečajima pun uspeh u njihovom nastajanju. Uime Savezne prosvetne odborne pozdravio je prisutne br. Joso Zidarić. Zatim su počela predavanja, koja su trajala svakog dana od 9 do 12 i od 15 do 19 časova.

Prije predavanje održala je s. prof. Marija Kokalj-Zeljezova i to »Lutkarstvo kao grana umetnosti«. Ovo predavanje pratili su tečajci s velikim zanimanjem i na koncu su predavateljicu nagradili obilnim odobravanjem. Posle podne imao je br. Kovač praktične vežbe i pokazao kako se podiže lutkarska pozornica; iza njega je predavao br. Milan Skrbinšek, režiser Naročništva i o »praktičnoj režiji«. U narednim danima održana su ova predavanja: br. Kovač je predavao o ručnim lutkama, o podizanju pozornice za ručne lutke, o plastici, stilu i nameštaju, slikanju dekoracija, izrađivanju lutaka, oblaćenju lutaka, a u zadnjem času vodio je br. Kovač debatu o prednom gradivu. U ovoj debati tečajnici su vrlo živo učestvovali i pohvalno se izrazili o lutkarskoj školi sa željom, da bi se ovakve škole održavale svake godine ali ne u ovakvo skupčenom vremenu. Zanimljivo predavanje održao je br. Dolfe Prešeren iz Novih Sela pri Kočevju pod naslovom »Iz vlastite lutkarske prakse«. Tečajci su ovo predavanje nagradili živim odobravanjem. Brat Lojze Kovač predavao je o osvetljenju i efektima slike, br. Jaka Špicar, starostina Ljubljanske župe Kranj, o povesti lutkarskog kraljevstva, a kao zaključno predavanje bilo je ono brata Kovača o lutkarstvu sa sklopitim slikama.

Zadnji dan razgledali su tečajnici lutkarske pozornice Sokola I na Taboru, Sokola III i Sokola na Viču. Uveče tog dana bila je u Narodnom domu oproštajna lutkarska predstava i tečajci su sami vrlo dobro izveli III čin »Fausta«. Naročito moramo da spomenemo Gašprčka, kojega je igrala s. Vilma Križnič iz Sv. Trojice u Slovenskih Feštah pri Kočevju. U drugom delu su nastupili članovi Ljubljanskog Sokola i prikazali nekoliko veselih scena, koje su kod gledalaca pobudile obilje smeha i zabave.

Naročito je iznenadenje doživeo br. Kovač na lutkarskoj predstavi, kada je moralna lutka, koja je prestavljena br. Kovačem, da se oprosti od tečajaca. Ovu odlično uspenu lutku izradio je član lutkarskog osnivača Ljubljanskog Sokola br. Erbežnik.

Nakon lutkarske predstave bilo je intimno oproštajno veče, koje je bilo vrlo dobro posećeno.

Tečajce je prigodom zaključka škole pozdravio izaslanik SPO br. dr. Arsenijević i predsednik ŽPO br. Ivan Poharc, koji je pozdravio prisutne i uime saveznog postarešine br. Gangla.

Tečajci su u znak priznanja i zahtjevi poklonili lepu srebrnu dozu organizatoru ove lepo uspjele međupske lutkarske škole br. Vekoslavu Kovaču.

Zelimo, da bi ova lutkarska škola urodila obilnim plodom i da bi se lutkarska umetnost što više proširila kao odlično dečje uzgajno sredstvo u svim jedinicama našeg Saveza.

Prosvetni tečaj Sokolske župe Ljubljana

V dneš 24.-29. avgusta je ŽPO Ljubljana priredil enotredni obči prosvetni tečaj, ki je že tretji od ustanovite Saveza SKJ. Dva tečaja, ki sta že bila povsem pripravljena, sta moralna žal zaradi premale številje vajenčnic, da je že od Novega leta sem ŽPO stalno opozarjal na tečaj, zaradi skrajne malomarnosti edinic zgodovalo isti tudi letos. Toda ŽPO je letos hotel tečaj izvesti za vsako ceno in ga tudi je. Prijav je bilo 18, a so tri edinice s svojimi prijavljenimi udeležencem izostale ter šele na urgenco ŽPO po otvoritve tečaja izostanek »opravitevace«.

Tečaj je bil torej ob udeležbi 15 rednih in 3 izrednih službenih tečajev vponedeljak 24. avgusta ob devet uri. Tečajniki so poleg predavanj imeli tudi peske vaje (sokolske pesme), telovadbo, praktične vaje v gorivnju, pisjanje poročil in statistiki. V tečaju so predavalji bratje E. Gangl, I. nam. staroste SKJ, dr. Viktor Murnik, dr. Makso Kovačič, dr. Fran Deranc, dr. Jaka Špicar, dr. Fran Kandare, Lojze Kovač, s. prof. Kokaljeva, dr. Franta Mis, dr. Joža Rus, Jaki Jesih, Ivan Lavrenčič, Marjan Tratar in Janez Poharc. Slednji je tudi vodil tečaj

in vaje v gorivnju. V času njegove službenе odsotnosti ga je zastopal brat Jože Kregar. Peske vaje je vodil brat Ferdo Juvanec, ki je imel tudi kratko predavanje o glasbi v Sokolu.

Tečaj se je vršil na internatski podlagi in so bili tečajniki nastanjeni v Akademskem kolegiju. Vsak dan je eden od njih imel dežurstvo. Disciplina je bila odlična, a tudi predavanja in nagovori, ki so jih imeli tečajniki v okviru praktičnih vaj so pokazali dober, sposoben kader. Zaradi tega je bilo delo v tečaju prijetno in intimno takoj od početka pa vse tja do konca. Z otvoritve je bil poslan SPO in njenemu predsedniku bratu dr. Belajčiću pismen pozdrav. Vsi so le obžalovali, da brata dr. Belajčića ni bilo med nje in da od SPO ni na pozdrav bilo ves teden niti odgovor! Pred zaključkom tečaja se so tečajniki z nekaterimi predavatelji tudi slikali, a za slovo so pred razhodom priredili poslovni družbeni večer pri bratu Meseču, kjer se je imenom tečajnikov zahvalil župi in ŽPO ter vodji tečaja brat Mihevc Janez, ki je tudi v svojem zanosnem govoru poudaril, da bodo vsi tečajniki vrnji naročili brata predsednika ŽPO in šli k apotoli sokolske misli med narod.

Desečgodišnjica Sokolskog društva Bar

Razvijanje društvene zastave

Drugom polovinom

Iz Sokolske župe Novo mesto

Poletno prosvetno delo v župi

Naša številčno najmanjša savezna župa s svojimi vidnimi uspehi stremi že leta v leto vedno više. Prosvetno delo se razvija v vseh župnih edinicah prav zadovoljivo. Kljub težkim razmeram, v katerih se bore naši podeželski sok, delavci, se sokolska misel jača in vhaja počasi in zavedno v srca našega kmečkega človeka, ki se vse bolj otreza titorstva in oprijemlje po samostojnem in svobodnem prepričanju Tyrševe ideje.

Naš ŽPO se je sestal od zpora prosv. edinic 3krat in pretresal ter sestavil obširen program, ki se je začel sprovajati v okrožjih in v vseh edinicah.

Novomeško okrožje je imelo v tem času že dva okr. zpora društvenih prosvetarjev (25. III. in 17. V.), a Mirenško (25. III.) svoj reden prvi okr. prosv. zbor. Oba okr. zpora sta napravila podrobni prosv. načrt za vse leto.

V prvem pollettu je bilo izvršenih v vseh edinicah župe 29 predavanj in 148 nagovorov z 4025 poslušalcem. Društvenih prireditev pa je bilo 280. Npram lanskemu letu zaznamenujemo mal padec prosvetnih ednot, kar pa je pripisati že zgornji omenjenim težkim prilikam, v katerih se pri nas razvija Sokolstvo. Poleg izletov, ki so v zvezi z nastopi je zaznamovati 25 dram, prireditev, ki jih je priredilo 8 edinice, zlasti so bile marljive v igraju: Mokronog, St. Janž, St. Lovrenc, Prečna in Trebnje. Marljivo Sokolsko društvo Žužemberk pa je vršilo v 56 večerih tečaj za ženska ročna dela in

priredi v okviru VI. okr. zleta Mirenškega sokolskega okrožja dne 8. septembra t. l. I. razstavo sokolskih ženskih ročnih del, ki bo prva te vrste v naši župe. Sokolsko društvo St. Jernej pa je priredilo za sok. mladino več mlađinskih popoldnevov nazvanih: pravljični dnevi. V župi je 17 javnih sokolskih knjižnic, ki stejejo 9546 za članstvo, 327 za naračaj in 95 za decu, skupaj 9968 knjig. Pojavno je poslovjanje novomeške sok. knjižnice, ki je najmodernejše urejena.

Sokolski tisk številic je 347 izvodov savez. sok. tiska, kar je vse premalo in bo treba istega dvigniti. Tudi poročanje v naši sok. in javnem tisk (27 počil) še vedno ni zadovoljivo.

V vseh naših edinicah je organiziranih 26 odsekov in to 3 pevske. I glasbeni, 8 dramskih, 3 kino, 2 tamburaška, 1 lutkarski ter 8 mlađinskih, v katerih deluje 240 članov(=ic).

Med delavnimi edinicami naj navedem o zaključku marljive edinice: Novo mesto, Toplice, Bela cerkev, Žužemberk, St. Janž, Mokronog, St. Lovrenc, Trebnje, Kostanjevica, St. Jernej in Šmarjetna. Malomarne pa so zlasti: Bučka, Mirna peč in Mirna.

Ob vstopu v drugo polletje bo treba v nastopajoči jesenski in zimski seziji izvršiti sklepe: tečaji po okrožjih, okr. prosvetna dneva, mlađinske duhovne tekme, tako, da bo naše prihodnje župno prosvetno poročili boljše in lepše!

Tečaj narodnih kola župe Osijek

Sokolska župa Osijek priredila je 3-dnevni tečaj za narodna kola za prednjake i prednjačice. Svrlja tečaja je bila, da se prednjaštvo i vodnici upoznaju s našim lepim kolima, koja se uticajem modernih igara sve više gube i zaboravljaju, te da posle porade na njihovom širenju među vežbačima a i ostalim članovima.

Tečaj se održavao u vežbaonici Sok. dr. Osijek-matica, i to od 14 do 16 avgusta o. g. pod vodstvom s. Jelke Ban, savezne prednjačice.

Tečaj je pohodilo 28 polaznika-ca, od kojih su redovno polazili 22 članice, i to iz jedinica: Slav. Brod 2 članice, Valpovo 1 član i 1 članica, Đakovico 2 članice, Osijek-Matica 2 člana i 10 članica, Osijek d. g. 1 članica i Ruski otok Osijek-Matica 1 član i 2 članice. Ovaj puni broj prisustvovan je samo u subotu i nedelju, t. j. 15 i 16 avgusta, jer su to bili praznici, dok se je u petak 15 avgusta tečaj održavao samo s 8 polaznika. Ova okolnost mnogo je otežavala rad, jer su svaki čas nadolazili novi polaznici s kojima se je moramo zadržavati i poučavati ih u kolima koja su već pređena.

Za to vreme tečajci su naučili 25 narodnih kola igrati i tumačiti. Za kolice, koja se mogu igrati ili se igraju uz

Sokolsko slavlje u Suduradu na otoku Šipadu

U nedelju dne 16 avgusta o. g. predilo je bratsko Sokolsko društvo Dubrovnik izlet s parobrodem »Šipan« u Sudurad. Bratsko dubrovničko društvo došlo je sa svojom glazbom in pevačkim horom in održalo kod nas javnu vežbu sa svim svojim kategorijama.

Za ovaj svečani doček podignut je na pristaništu slavoluk okičen zelenilom in jugoslovenskim zastavama s natpisom »Zdravo i dobro nam došli!«

Na pristaništu se formirala povorka od oko 450 dubrovničkih Sokola i Sokolica, kojima su se pridružili članovi ove čete i neki seljani, te u povorci uz sviranje glazbe krenule na vežbašte, gde je četni starešina pozdravio prisutne nazavši im dobrodošlicu.

Odgovorio je starešina dubrovničkog društva i svojim biranim rečima istaknuo poteškoće, koje Sokolstvo prožuvljuje ali Sokoli će uvek i u svim zgodama ostati verni Kralju i Jugoslaviji; Sokoli se nikada neće odreći državnog i narodnog jedinstva. Nakon toga glazba je otsviralna državnu himnu.

Nakon odmora nastupila su muška pak ženska deca društva i izvela proste vežbe, zatim su nastupile članice društva, koje su izvezle vežbu praćenu glazbom, a kao poslednji nastupili su članovi, koji su odvezbali po tri vežbe na vratilu. Po završetku javne vežbe i koncerta, koji je priredio društveni pevački hor, prisutni su igrali uz sviranje glazbe naša narodna kola.

Nakon 8 sati na večer, poredani u povorci uz sviranje koračnice krenuli su svi Sokoli i Sokolice na pristanište da isprate svoju sokolsku braću i sestre uz neopisivo oduševljenje i klicanje Nj. Vel. Kralju i Jugoslaviji. Nakon pozdrava i rukovanja s izletnicima, parobrod krene, a glazba otsvira pozdravni odlazak.

Sokolska radio-predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 17. septembra predaje br. Miloš Stanojević, Petrovgrad, o temi: »Narodna duša u sokolskoj misli»;

dne 20. septembra predaje br. Vladimir Blašković, Karlovac, o temi: »Prva sokolska četa»;

dne 24. septembra predaje br. Marko Sabljić, Karlovac, o temi: »Sokolstvo i socijalni pokret»;

dne 1. oktobra predaje br. dr. Makso Kovačić, Ptuj, o temi: »O sokolskoj literaturi»;

dne 4. oktobra predaje br. Lazar Marković, Banja Luka, o temi: »Žena — Sokolica»;

dne 8. oktobra predaje br. Miloš Stanojević, Petrovgrad, o temi: »Naš narodni Kralje»;

dne 15. oktobra predaje br. Marjan Tratar, Novo Mesto, o temi: »Naši sokolski nastupi — manifestacije državne i nacionalne misli»;

dne 18. oktobra predaje br. Mirko Mihalović, Titel, o temi: »Pozorište lutaka»;

dne 22. oktobra predaje br. Radul Radulović, Beograd, o temi: »Jugoslovenstvo danas i u budućnosti»;

dne 29. oktobra predaje br. Bogoljub Krejčić, Beograd, o temi: »28. oktobar 1918. godine u Pragu».

KRONIKA

Završetak predstava 250-godišnjice dolaska Bunjevac u Vojvodinu. Ove godine proslavljen je u Vojvodini 250-godišnjica dolaska poslednje grupe Bunjevac u te krajeve. Završetak tih svečanosti pao je u subotu 15. avgusta, kada su održane crkveno-verske proslave te nedelju 16. avgusta kada su održane svečanosti nacionalno-kulturnog karaktera. U nedelju ujutro najpre je otkriven nadgrobn spomenik zaslužnom vodi Bunjevac Paji Kučundžiću, a nakon toga na trgu pred crkvom svete Terezije spomenik omijenjen bunjevačkom pesniku Antu Evetoviću, poznatom pod pseudonimom »Miroslav«. Ovaj spomenik rad je našeg velikog vajara Ivana Meštrovića.

5) da se na ovogodišnjem okružnom sletu, koji će se održati 20 i 21. septembra, održe guslarske utakmice na kojima moraju čete poslati takmičare;

6) da se 13. septembra održi proslava petogodišnjice opstanka Sokolske čete Ilino Brdo-Zabrdje, kojom će prilikom čete razviti i osvetiti svoju zastavu, koju je četi poklonio brat Vojna Nenadić;

7) da uprava društva preduzme korake kod vlasti da se sokolskim četama omogući vežbanje u zgradama osnovnih škola, jer čete, u neslavničkih domovima, jedino u školskim zgradama mogu da rade.

Brat prosvetar dao je uputstva o prosvetnom radu na selu u toku nastupajućih 3 meseca.

Brat načelnik je takoder davao delegatima detaljne uputstva o tehničkom radu u četama, ističući naročito što brojnije sudelovanje četa na okružnom sletu.

Brat statističar dao je uputstva u pogledu vođenja statistike po četama.

Brat referent za čete govorio je o štednjici, o higijenskom podizanju seli i što češčim članskim sastancima u četama.

Brat poljoprivredni referent pozvao je delegate četa da upute molbe za dodeljivanje cementa od nadležnih radi dizanja modernih dubrišta na selima kao i za ustupanje zemljišta od strane seoskih opština za osnivanje radnika sokolskih četa.

U 12 časova i 30 minuta zbor je zaključio starešina brat M. Hadžimajlović.

M. P.

70-godišnjica Bartola Inhofo. Dne 23 avgusta navršio je sedamdesetu godinu svog plodnog života profesor Bartol Inhof, poznati novinar, satirik i književno-literarni kritik. Jubilarac radio se u Nijemcima, gde je pohađao i osnovnu školu, dok je gimnazijalne naude svršio u Vinkovcima. Slavistiku je studirao na univerzitetima u Gracu i Beču, gde je bio doktor dr. Kreka, Jagića i Miklošića. Kao srednjoškolski profesor služio je po raznim krajevima BiH, Hrvatske i Bosne. Prof. Inhof bio je penzionisan u svojstvu prosvetnog inspektora godine 1931. Saradivao je u »Vijencu«, »Obzoru« i još u nekim drugim revijama i listovima. Bio je ostar satirik, a i odličan kritik, koji je stalno pratil nova dela i smere u literaturi.

Matej Hubad sedamdesetogodišnjak. U petak 28 avgusta proslavio je 70. rođendan na univerzitetu u Skaručni, gde je rođen, naš poznati muzičar Matej Hubad, koji je punih 40 godina stajao na čelu slovenačkog muzičkog života, kao horovoda Glasbene Matice, s kojom je proneo lepotu naše pesme ne samo po čitavoj našoj otadžbini, nego i u inostranstvu. On je podigao nivo Glasbene Matice na zavidan stupanj, tako da to glazbeno društvo danas spađa u red najboljih pevačkih društava u zemlji. Hubad je poznat kao horovoda, kompozitor i harmonizator prekrasnih slovenačkih narodnih pesama i odličan glazbeni pedagog.

Stogodišnjica rođenja Petra Dimitrijevića Boborikina. Ovih dana navršilo se 100 godina od rođenja čuvenog ruskog pisca Petra Dimitrijevića Boborikina, koji je umro 1919 godine. Počinjak bio je rodom iz Nižnjeg Novgoroda. Posvetio se je medicini. Već kao student pokazao je veliko interesovanje za literaturu, naročito pozrišnu, pa je i sam glumio kao diletant. Godine 1860. otišao je u Pariz.

Biblioteka dlia čtenja njegovu prvu komediju »Odnodvorec«, koja je doživeila priličan uspeh. Godine 1863. sam je preuzeo spomenuto knaklado te je preuzeo u reviji istog imena i uredništvo. Već nakon dve godine morao je zbog finansijskih poteškoća obustaviti izdavanje svoje revije. Godine 1868. napisao je roman »Žertva večernjaka«, koji ga je uvrstio u red mlađih, revolucionarnih pisaca. Pet godina živeo je u inostranstvu, pa je svoje već bogato jezikovno znanje još upotpunio, govoriti perfektno pored ruske još i nemacke, francuske, engleske i italijanske, a dobro još i poljske i češke. U kasnijim godinama napisao je još 17 romana, mnoštvo novela i priča te nekoliko pozorišnih komada. Priključio se je nakon povratka sa zapada pozitivističkom smeru.

Razne kulturne vesti

Pre nekoliko dana slavio je svoju sedesetu godinu života naš poznati satirik Zvonimir Vukelić, potomak stare senjske pleme porodice.

Krajem avgusta umrla je u Parizu poznata francuska pisateljica Žilieta Adam, koja je dočekala skoro stotu godinu života. Današnjoj generaciji nije bila mnogo poznata, ali u prošlosti stoljeću bila je vrlo uticajna. Žilieta Adam rodila se 4. oktobra 1836. kao kćerka lekara. Godine 1859. napisala je svoju prvu knjigu i to studiju o politici Garibaldi-a. Godine 1870. ranok smrtri svog prvog supruga, ponovo se venčala i to s policijskim prefektom Adamom. Njen salon u Parizu postao je središte političkog i literarnog sveta. Početkom osamdesetih godina osnovala je reviju »La nuvel revue«, u kojoj je stampala svoje romane, drame i t. d. Ona je bila, koja je otkrila Buržea, Riščinu, Leona Deda, Pjera Loti-a i Mopasanu.

Kulturni svet setio se je ovih dana dvestogodišnjice rođenja velikog francuskog prirodoslovca Žana Baptista del Islea, koji je napisao veliko delo Kristalografija, a u godini francuske revolucije (1789) Metrologiju, koja je dala potstrek za uvođenje metarskog sistema mera.

Pre sto godina umro je veliki filantrop Krištof Vilhelm Hufeland. Bio je lični poznanik i prijatelj velikih nemackih klasičnih — Gete-a, Silera i Vilelanda te filozofa Herdera. Bio je profesor na univerzitetu u Jeni, a kasnije direktor lekarsko-hirurškog kolegija u Berlinu. Napisao je niz medicinskih dela. Godine 1810. osnovao je u Berlinu prvu polikliniku, gde su mogli lečiti siromašni ljudi.

Dne 16 avgusta umrla je u Rimu poznata italijanska pisateljica Gracia Deleda, koja se je rodila 1873. godine u mestanju Nuoro na Sardiniji. Već u svojoj 15. godini napisala je svoju prvu novelu. Godine 1927. primila je za svoj rad Nobelovu nagradu za literaturu. Napisala je preko 30 romana, površinskih komada te novelu.

Tokom ovog leta umro je u Kazanju univerzitetski profesor Vladimir Perec, jedan od najpoznatijih savremenih ruskih literarnih historika, dok Veselovskog i Sobolevskog. Bio je najbolji poznavatelj ruske, ukrajinske i poljske literature 18. stoljeća.

Obnovite preplatu na sokolske liste!

Oglašavaju u Sokolskom glasniku!

Preporučamo

tvrdice, koje

oglašuju u

»Sokolskom

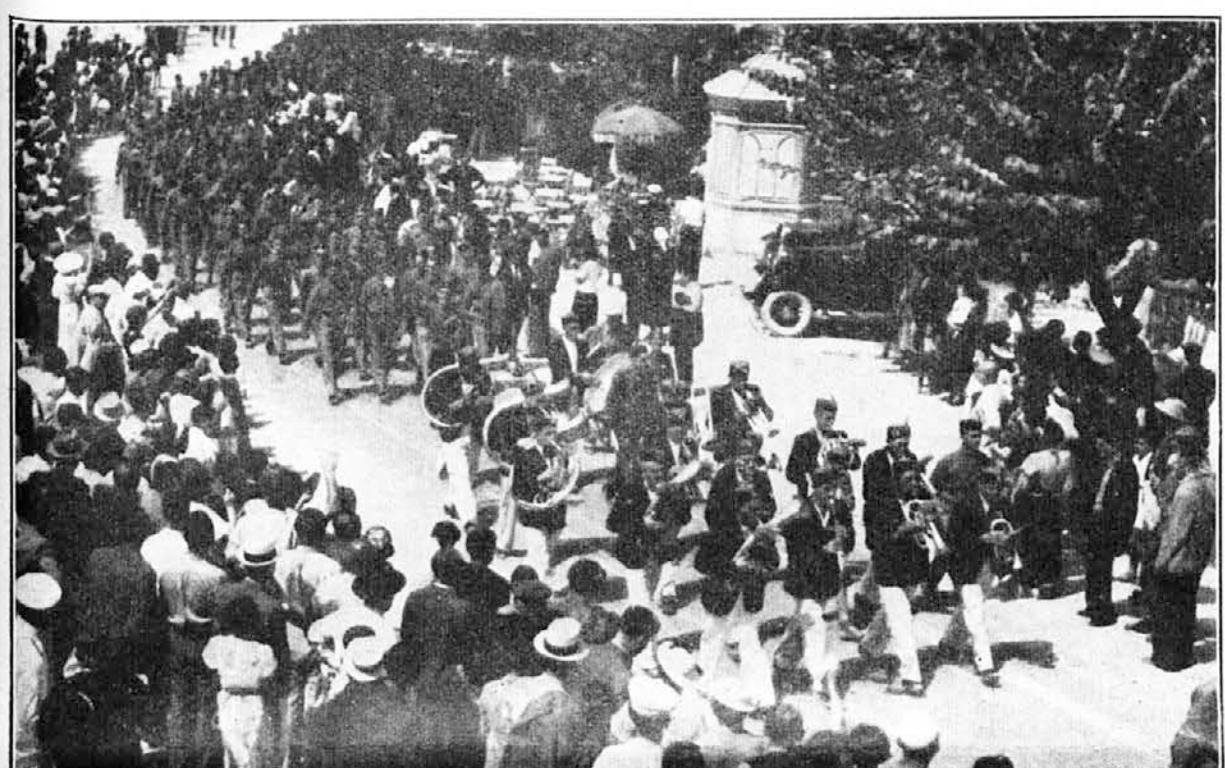
S III sletu Sokolsva na Jadranu u Šibeniku

Načelništvo sleta prevodi povorku

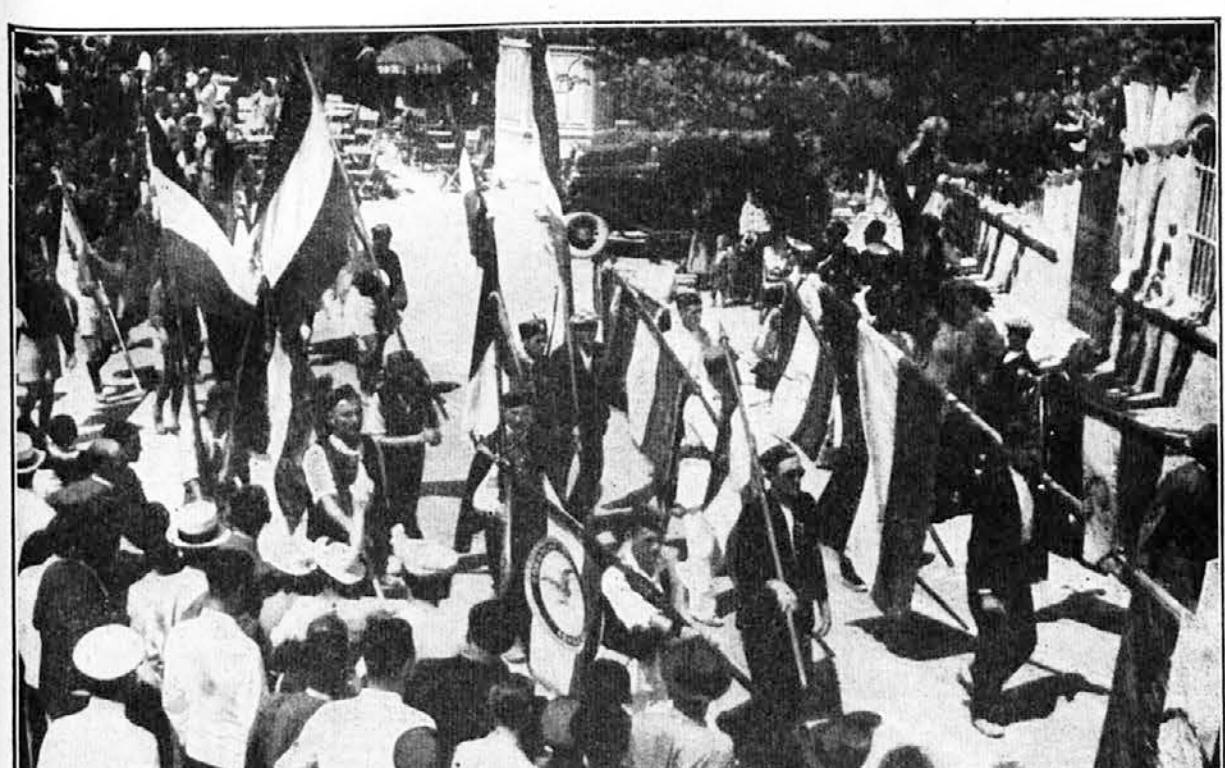
Članovi sokolskih četa u povorci

Članovi u povorci

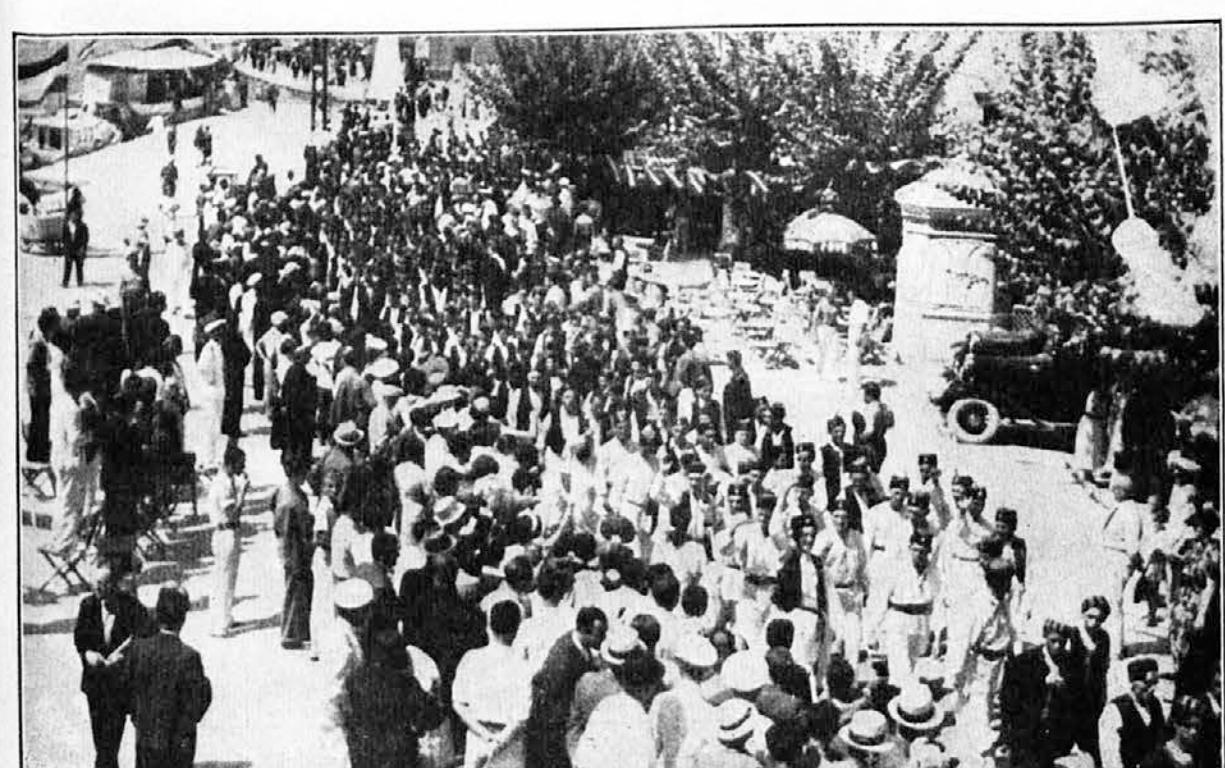
Preko 500 Sokolica u narodnim nošnjama u povoreci

Zastave sokolskih četa u povorci

Članice u povorci

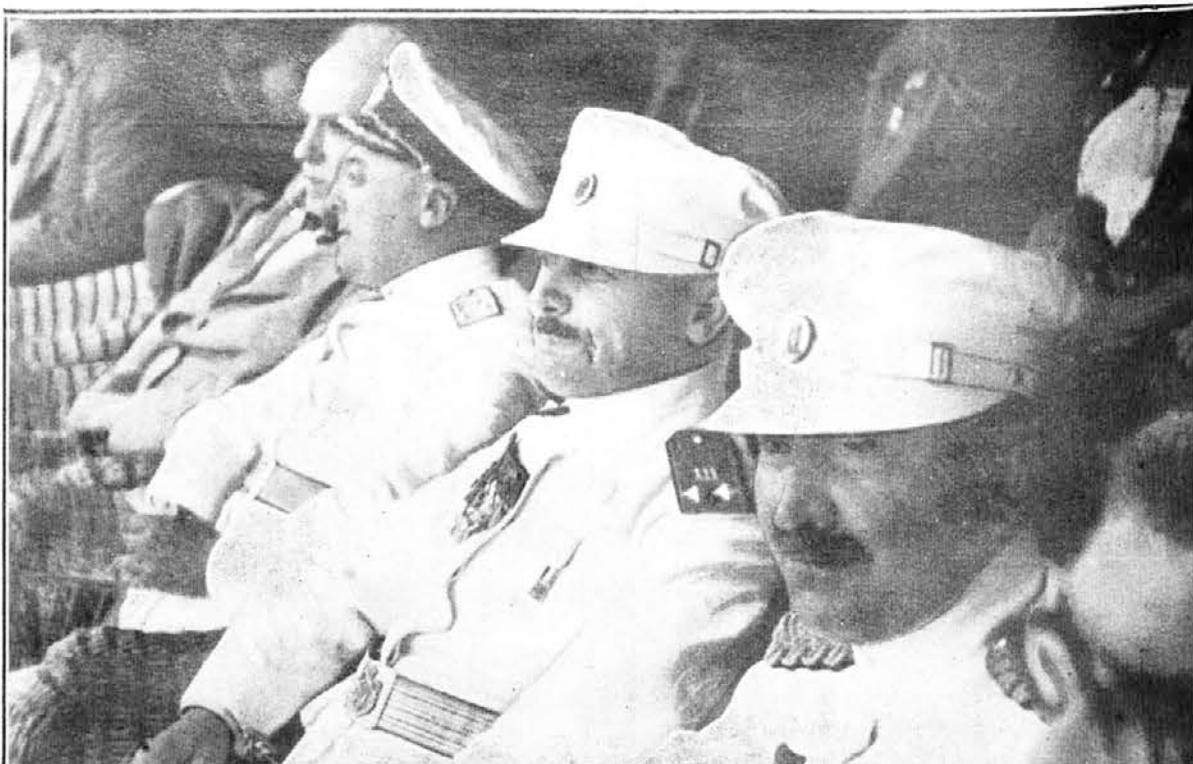
Članovi sokolskih četa u povorci

S obale povorka kreće na Poljanu Kralja Petra I

Pretstavnici vlasti i Sokolstva za vreme zbora na Poljani Kralja Petra I

Izaslanik Nj. Vel. Kralja i izaslanik Nj. Vis. Kneza Namesnika na sletu

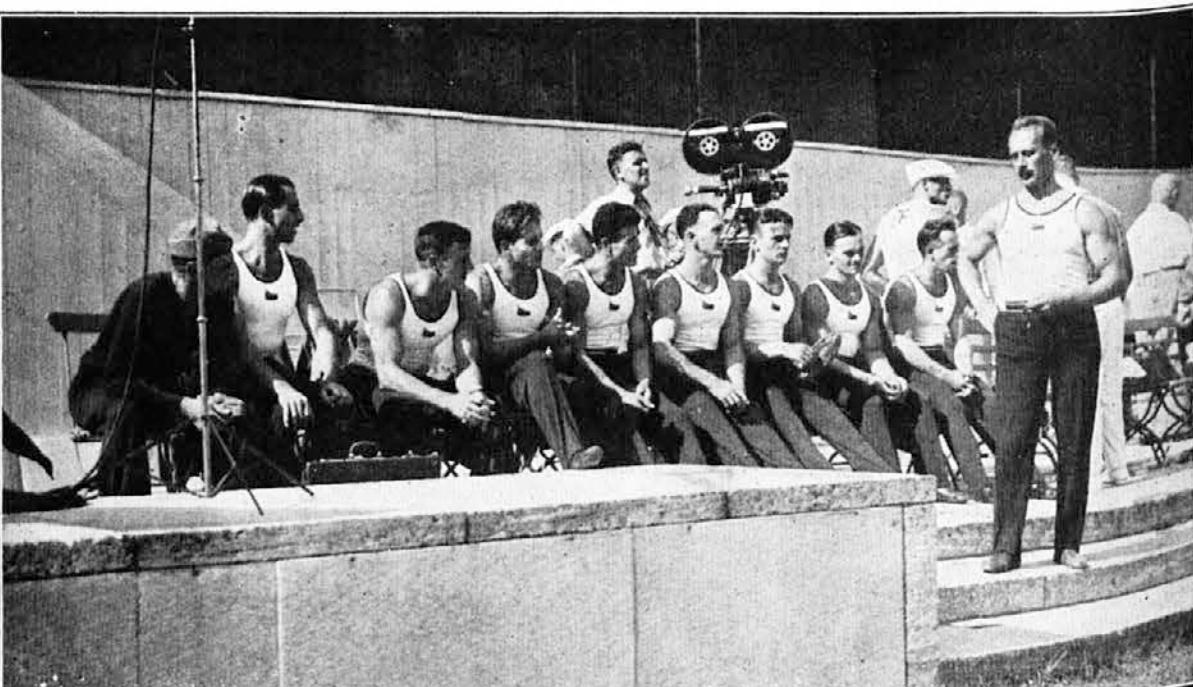
Posle povorke, za vreme veličanstvenog sokolskog zbara na Poljani Kralja Petra I Velikog Oslobođitelja

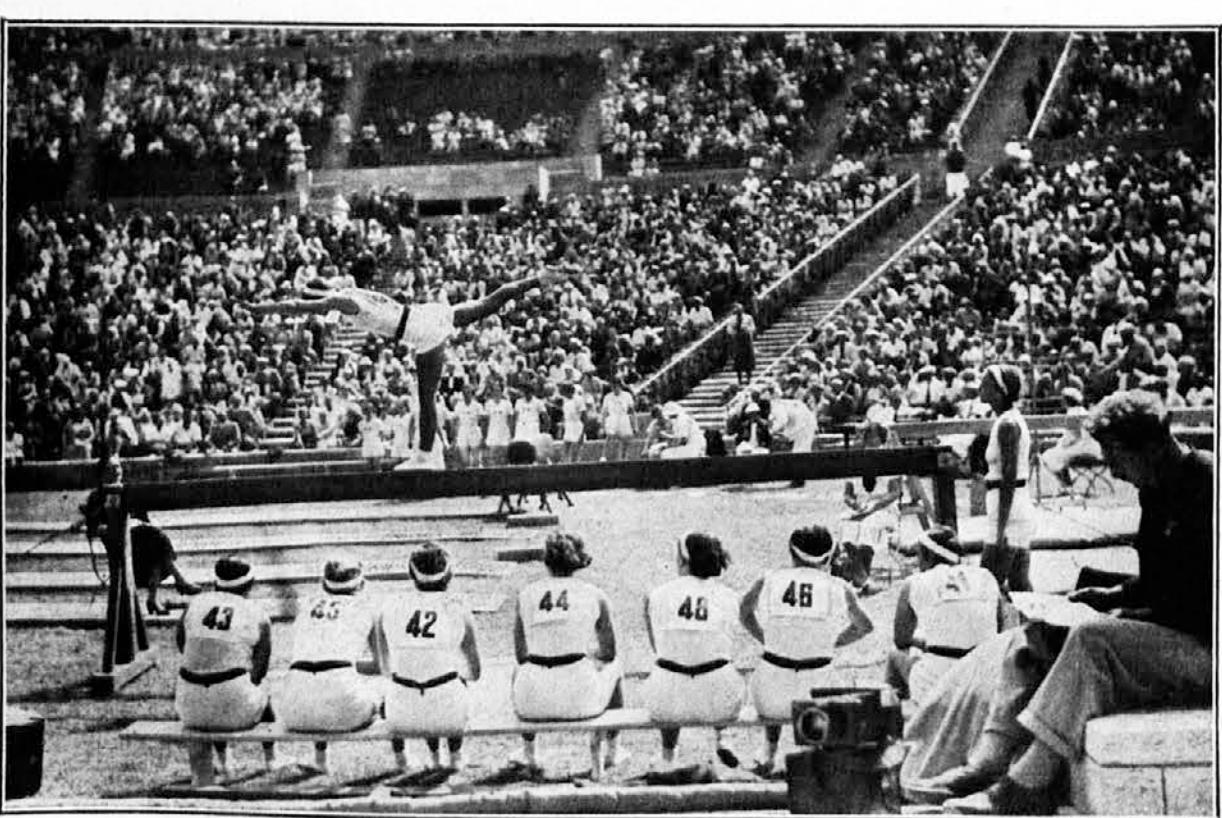
S XI OLIMPIJSKIH IGARA U BERLINU

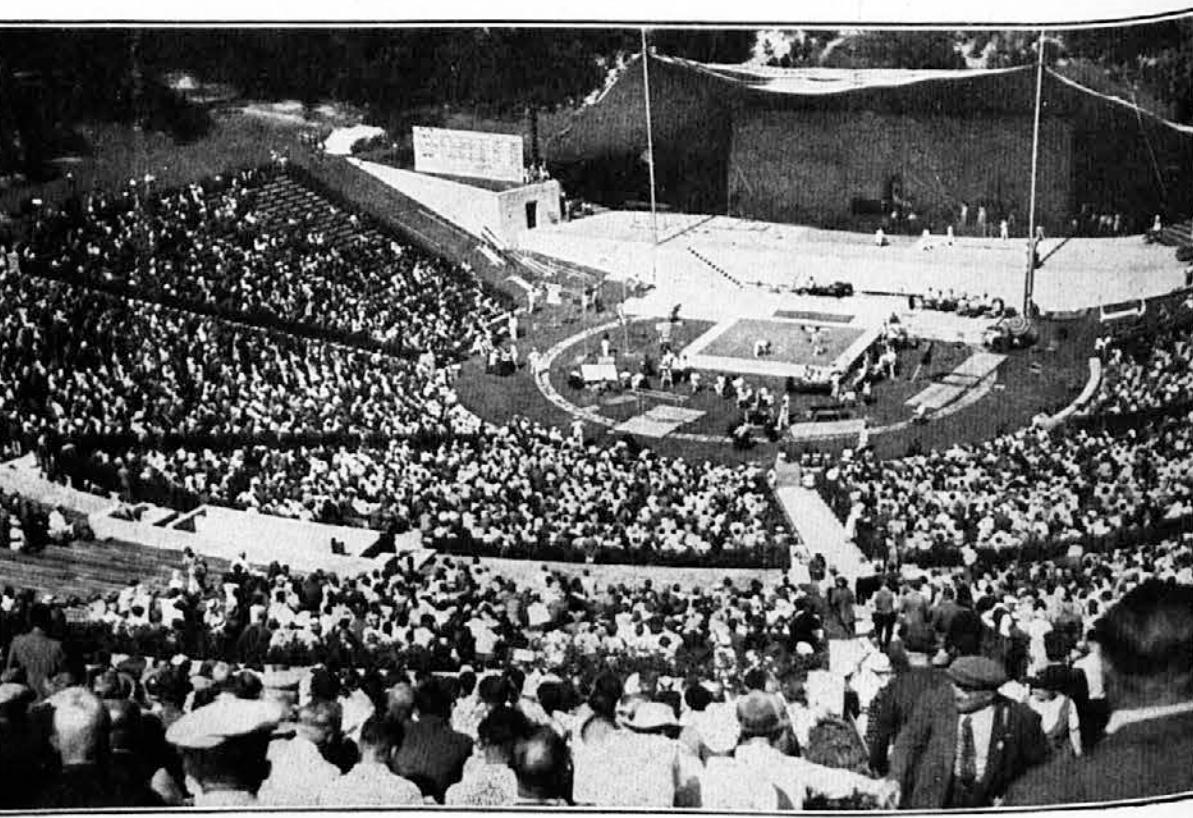
Članovi naše sok. olimpijske vrste gledaju takmičenja vrsta drugih nacija

Češkoslovačka sokolska takmičarska vrsta na berlinskom stadionu

Za vreme vežbi jugoslovenskih Sokolica (na gredi s. Pustišek)

Pogled na stadion Dietrich-Eckhard-Bühne za vreme takmičenja